

# חיסול ישובינו בסיני ומשמעותו

החתימה על הסכם השלום עם סא-  
הדא, שתהווה אירוע מהפכני ב-  
תולדות מדינת ישראל, כרוכה, כידוע  
בפינוי המלא של חצי"א סיני ובחיסול  
17 ישובים שהוקמו שם במרוצת 11 ה-  
שנים האחרונות ביוזמה ממשלתית, הן  
בחבל-ימית (פיתחת רפיח) והן לאורך  
מיפרץ אילת. ישובים אלה — 13 במספר  
בחבל ימית (תלמי-יוסף, פריאל, נתיב-  
העשרה, אוגדה, ניר-אברהם, שדות,  
מרוז אבשלום, דיקלה, חוליות, סופה,  
ימית, תרס"ג ונאות-סיני) ו-4 במיפרץ  
אילת (אופירה, דייזוב, והרון ונביעות)  
— הוקמו, כאמור, כולם ביוזמה וב-  
תיכנון ממשלתיים, כאשר ההנחה ה-  
מוסכמת והמקובלת גרסה, כי חבל ימית  
— שחלק מחבל הבשור והמיפעל הדרומי  
(משני עברי „הקו-הירוק“), בדומה ל-  
רצף הטריטוריאלי מאילת למצרי טיראן,  
הינם המניעום החיוני וההכרחי לבטחונה  
של מדינת ישראל בבוא השלום. הנחה זו  
עוצבה, התגבשה ונשענה על לקחים  
היסטוריים, גיאוסטרטגיים, דמוגרפיים  
וצבאיים. ויש להזכיר ולהטעים, כי היתה  
זו תפישה מאקרו-לאומית, בבחינת תש-  
תית מוצקה, שקולה ומפוכחת, שהינחתה  
את כל ממשלות ישראל בהתוותן בעבר  
את מיתארי גבולותינו העתידיים עם  
מצרים לעת השלום כי יבוא. קיתונות של  
דיו נשפכו ואנרגיה עצומה הושקעה כדי  
להוכיח מכל היבט אפשרי, כי זהו מחירה  
הכואב של „הפשרה הטריטוריאלית“ ש-

תותיר לישראל את הקורטוב המינימלי —  
כ-3% בלבד משטח סיני — כמרכיב  
חינוכי ביותר בתנאי שלום. מאומה לא  
השתנה מבחינת מאזן מרכיבי התפישה  
הבטחוני-הלאומית, שהביאה בהשגו  
הסכם שלום מלא עם מצרים. ועל קונצנ-  
זוס מינימלי זה לא נחלקו הדעות בקרב  
רוב העם ומרבית נציגיו בכנסת.

לחיסולם המתקרב והולך של 17 הי-  
ישובים בסיני ישנן השלכות מרחיקות  
לכת וארוכות טווח לא רק מבחינת ההלם  
הפסיכולוגי והאידיאלי המיידי, אלא מ-  
בחינת כל תפישתנו ההתיישבותית, הן  
במישור המעשי והן במישור האידאולוגי;  
שכן תפישה זו למהי כימות הציונות ה-  
מדינית למן תחילת המאה הנוכחית. ניתן  
להכליל ולקבוע, שגלי העזווע של מעשה-  
החיסול כפיתוי-עצמי זה, מכוח ריבונותה  
של המדינה — עלולים לקעקע בתהותם  
הרועמת את התשתית ההתיישבותית כולה  
ולעקר את יסודות הציונות עצמה וה-  
חינוך להגשמה לאומית. נטילת הערך ה-  
סגולי של ההתיישבות היהודית כפורצת  
דרך, כמתווה גבולות, כגוף חלוצי הוצא  
חוצץ לפני המחנה — תחנוק את נשמת  
אפיו של המיפעל הלאומי ותחיש את  
הגסיסה האידיאולוגית של החזון הציוני.

פירוקם וחיסולם של 17 הישובים בסיני  
כמוהם כהנחתת מהלומת מוות למיפעל  
ההתיישבות הציוני ולאידאולוגיה החלו-  
צית שליוותה אותו, לצידוקו במישור  
איכות-חיים ולמימד הבטחוני-ההגנתי ש-  
לו. קריסת תורת חיים שלמה זו לא תחלוף  
כצל עובר, אלא תותיר צלקת נוראה ב-  
לב הווייתנו הלאומית. המערערים על  
ערכיתה החלוצית והבטחונית של ה-  
התיישבות בחזית הקידמית של המדינה  
לא נולדו תמול שלום. הכירסום הערכי-  
הרוחני נתן אותותיו במיוחד למן מלחמת  
ששת הימים ואילך, והביא לשיתוק חלקי  
ולגרסיה אידיאולוגית, רעידת-האדמה,  
שהתחוללה בעטייה של מלחמת יואכ"פ,  
המיתה „פרות קדושות“ רבות וסייעה ב-  
עיתוייה האומלל לקוראי-התגר במחננו  
על עצם ההתיישבות מעבר ל„קו-הירוק“.  
קריאת-תגר זו נודווגה בגלגוליה השונים  
לקוצר-הרוח ולקוצר-הראות שירדו כרו-  
כים בזעקת ה„שלום-עכשיו“ ויהי מה.  
העייפות הנוראה מהמלחמות ומחמתחים  
המפרקים במועדי הביניים, הלחץ ה-  
פסיכולוגי מחוץ והעומס המפרך מבית,  
מאבקי ההתשה הפנימיים, הטלטלות, ה-  
חתירות והמבואות הסתומים — עמעמו  
את כושר האיבחון-הצלול, גרמו לרפיון-  
ידיים, דחקו לעמדות מתנצלות, למבוסה  
ולאיז-אונים.

מיבחן הכוונות האלמנטרי לטווח זמן  
ניכר, שהיה צורך להעמיד בו את סאדאת,  
התבלע ונשטף בדרכי האופוריה שטרפה  
את העם וממשלתו לפני שנה ויותר.

החיפזון הנמחר של בגין לקנות את  
השלום המצרי בכל מחיר — הוליד ל-  
אובדן מיקדמתי של כל סיני, טמן את  
זרע הפורענות של האוטונומיה ב„גדה-  
המערבית“, וישמש מעתה מודל ותבנית  
גם לשלום הירדני ולשלום הסורי במחיר  
רמת-הגולן. כמעט ואין מנוס מהדינאמי-  
קה הכפייתית של התהליכים המדיניים  
המידרדרים בניווט אמריקאי ובשיכנועו  
העצמי המלווה בחיוכים מאונסים. אמי-  
תות הברזל של „גבולות בטחון בני הג-  
נה“ נתמססו והותכו לשלולית של  
חלודה-מליצית, כמוהם כ„ציונות“ אשר  
עטתה מרכאות כפולות והיתה למס-שפ-  
תים.

יש לראות את חיסול ישובינו בסיני  
ופינוי המוחלט של חצי האי לא רק מ-  
היבט האסטרטגי-בטחוני, שערכיו אינם  
כה מוחלטים בסיכום סופי, אלא מזווית  
חדה ביותר של עתיד מיפעל התיישבות  
הלאומי ומטרותיו המוסכמות. דין ישוב  
אחד כדין מאה: כל המוריד ישוב אחד  
מכשיר את הקרקע, בדיעבד, לפירוק ישו-  
בים רבים: מחר — בסיני, מחרתיים —  
בשומרון ויהודה, להלן — בגולן ואולי גם  
בגליל ובעמק הירדן.

השבר הפסיכולוגי והאידיאולוגי ב-  
בקעת הציונות מתחיל בישובי סיני. מחיר  
השלום הזה כמוהו כהימור פרוע לטווח-  
ארוך בתשתית הרעיונית ובעצמיות ה-  
קיומית של ישראל. ואילו האופציה ה-  
מצרית החד-צדדית לביטול חוזה השלום  
שרירה וקיימת, והיא תתעצם ותגבר ל-  
אחר פינוי סיני ופניסת הצבא המצרי,  
ולאור המחלוקת הבלתי-נמנעת שתתעורר  
להלן על המשך האוטונומיה.